

DOMOLJUB

Izšla vsak četrtek. Cena mu je
3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za
Ameriko in druge tuje države 6 K.)
— Posamezna številke se prodajajo
po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
"Domoljuba": Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu "Domoljuba".
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 19.

V Ljubljani, dne 10. maja 1917.

Leto XXX.

Kitajska za vojsko.

Kitajci so napovedali Nemcem vojsko; to je zanje dvanajsta napoved. V prvi vrsti se tukaj sodelovali in hujskali na vojsko Japonci po angleškem nasvetu. Vzrok je jako enostaven. Nemci so zadnji čas na Kitajsko silno mnogo svojega blaga prodali, tako leto več. Nemška velika obrt in trgovina je zaslužila veliko milijonov s svojo prometom. To ni bilo vseh najbližjim sosedom, Japoncem, ki bi radi za svoje ljudi in za svojo precej razvito obrt in trgovino imeli na Kitajskem prostora in dobrih trgov. S stališča, da mora rumeno pleme držati skupaj, in se vzajemno podpirati, so Japonci vedno šteli Kitajsko kakor neko svojo podružnico. Najrajše bi bili celo kitajsko državo razdelili, in sicer bi radi imeli zase zlasti dežele na zapadnem obrežju Rumenega morja, kjer raste v obilici riža. Kitajska je tudi bogata na rudah in premogu; zato so Japonci zahtevali naj bi se nobenemu tujcu ne dovolilo iskati rud ali premoga na kitajskih tleh, ravnotako bi se ne smela dovoliti nobenemu tujcu gradnja kake železnice. Kitajci naj bi sprejemali v svojo upravo japonske uradnike, ki naj bi zlasti denarno gospodarstvo v celoti Kitajski vodili. Te želje japonske države je porabila Angleška in ž njo vred brez dvojbe tudi Amerika, da je sovražstvo proti nemški državi in proti Nemcem sploh spravila na tako višino, da je iz njega sedaj priklopela vojska.

Prezreti ne smemo še ene važne reči: Kitajska je republika. Nad 300 milijonov prebivalcev ima ljudsko ustavo, ki si jo je pridobila še veliko mirnejše nego Rusija. Na Ruskem je odstop carja samodržca zbudil po nekaterih krajih krvave nemire, katerim je padlo par tisoč ljudi za žrtev. Na Kitajskem je pa cesarica — mati mla-
dotelega cesarja — sama proglasila repu-
blike in naznanila odstop svoje družine od

prestola. V tem pismu, ki je za vedno, zla-
sti pa za naše čase silno zanimivo, beremo
te le besede:

»Prebivalci vse države so za republi-
ko. Južne pokrajine so prve zahtevale to
vladno obliko in potlej so se temu pridru-
žili generali na severu. Ker hočeta nebo
in ljudstvo republiko, kako bi mogli biti mi
tako svojeglavni, da bi svoj prestol držali
proti želji ljudstva! Vsled teh razmer in v
soglasju s cesarjem vračamo torej svojim
podložnikom vodstvo dežele. Proglašamo
republiko zato, da zadovoljimo ljudstvo, ki
hoče mir in da se ravnamo po zgledu dav-
nih cesarjev, ki so izjavljali, da je država
vseh.»

Brez dvojbe je preobrat na Ruskem
tudi močno vplival na kitajsko republiko
in pripomogel, da se je pridružila čisto
odkrito sovražnikom Nemčije in s tem se-
veda tudi naše države. Kaže nam pa ta
dogodek obenem, da hočejo nasprotno dr-
žave v gospodarskem oziru na vse načine
dosedanje stališče nemške obrti in trgo-
vine kolikor se da oslabiti, če ne popolnoma
uničiti. Čudno! Cel svet govori o miru, po-
vsod vidimo kako se narodi dramijo in
kako jim v dušah zori najiskrenejša želja,
naj bi se čimnaprej končal krvavi vihar in
naj bi zasijalo zlato solnce miru nad ne-
srečnim svetom. Poleg tega prizora pa gle-
damo, da se napovedujejo še zmiraj nove
vojske. Poleg Kitajske sta tudi dve mali
ameriški republiki stopili zadnji teden med
nemške sovražnike. Upajmo, da to ne bo
zavrlo želje in dela za mir. Demokratična
misel, ki je krvavim vojskam sama po sebi
nasprotna, in ki zastopa pred vsem svetom
načelo, da se vojska ne sme začeti
razen s soglasjem vsega ljudstva, maršira
krepko naprej in nihče je ne bo mogel
ustaviti. Pred nekaj dnevi je pač vojni mi-
nister nemške države Stein izrekel te le
besede: »Jaz nimam upanja, da bo po vojski
mir med narodi. Dokler so si koristi
držav nasprotno, bodo vojske. Razgled na

večni mir sedaj ni posebno jaseen, ko dva
velika naroda (Angleži in Amerikanci), ki
dosedaj nista mislila na to, da bi imela ve-
like armade, delata, da si jih naredita.«
Vendar pa mislimo, da se bo krvava voj-
ska srečnejše končala in da se strah nem-
škega vojnega ministra ne bo izpolnil in da
so nove vojne napovedi pač nove zmote,
da pa je želja po miru tako močna povsod,
da bo tudi te zmote premagala.

Družba sv. Vincencija našim ženam.

Družba sv. Vincencija Pavlanskega je
že dobro znana. Njen namen je s krščansko
ljubeznijo pomagati revežem in poskrbeti
za zapuščene in zanemarjene otroke. Dru-
žba deluje v Ljubljani že 40 let. Tu in tam
so se osnovali nje odbori tudi že po deželi
(imenujejo se taki odbori *konference*).
Vojska s svojim strašnim razdejanjem nas
pa naravnost sili, da se povsod in z vsemi
močmi zavzamemo za to dobrodelno dru-
žbo. Treba bo denarja, a treba bo še več
in še drugega, česar ne država ne dežele
in občine same ne bodo mogle dati.

Reveži, ki jih bo pustila ta strašna
vojska brez števila za seboj — sirote, bol-
niki, invalidi — ne bodo potrebni samo de-
narne pomoči, ampak predvsem tople lju-
bezni. Denar sam je brez srca in naredi
lahko prav toliko hudega kakor dobrega.
Socialna pomoč, ki naj bo resnična pomoč,
bo morala dajati ubogim mnogo več: tudi
denarne pomoči, a poleg te tolažbe, sveta,
opore, moči — skratka sočutne in dejavne
ljubezni. Sirotam bo treba materinske skr-
bi, bolnikom sestrške postrežbe, onemo-
glim hčerinske pomoči. Za tako socialno
pomoč je treba srca, a največja moč srca
je ljubezen, najvišja ljubezen pa krščanska
ljubezen.

Vincencijeva družba je pa po vsem svojem bitju družba krščanske ljubezni. Zato je v prvi vrsti poklicana, da celi hude rane, ki jih bo ljudstvu zadala vojska.

Dozdaj je družba zbirala okrog sebe v odborih in konferencah le moške. Sedaj kliče na delo tudi žene in dekleta. Same moške Vincencijeve konference ne bodo vsega zmogle. Zato je prava časovna potreba, da se tudi pri nas začno snovati ženski dobrodelni odbori, konference sv. Elizabete. Te konference sv. Elizabete so kakor nalašč za naše čase in naše razmere. Naše žene in naša dekleta so že doslej silno mnogo storile za uboge in sirote, zlasti patronat Vincencijeve družbe jim je dolžan veliko zahvalo. Dekleta in žene, posebno po Marijinih družbah, so pokazale toliko lepe ljubezni do vseh, ki so pomoči potrebni, da se Vincencijeva družba z največjim zaupanjem nanje obrača. Naj bi se po vseh krajih naše domovine ustanovili posebni ženski odbori pod zavetjem prelepe vzornice krščanskega usmiljenja, sv. Elizabete. Z združenimi močmi bo mogoče doseči še več in še lepših uspehov.

Družba sv. Vincencija bo pa poskrbel, da bo naklonila Cerkev tudi konferencam sv. Elizabete vse tiste ugodnosti, ki jih tako obilno naklanja moškim Vincencijevim konferencam.

Na delo tedaj za tako lepe zveze krščanske ljubezni, na delo za konference sv. Elizabete!

V zarji krščanstva.

25. februarja t. l. je umrla v hiralnici Petra Pavla Glavarja v Komendi 76letna Helenka Ipa v e c, junakinja plemenitosti in blagosrčnosti. Delala in trudila se je pri svojem revnem bratu (Križ pri Komendi) v plemeniti sestrski ljubavi 17 let za izredno nizko plačo (30 K na leto); po bratovi smrti je pa pomagala in služila vdovi in bratovim otrokom-sirotam zopet 27 let popolnoma brezplačno, tedaj vsega skupaj nepretrgano 44 let. Čitati se je naučila sama iz pratike; svetnike je poznala po podobi, črke je pa »pogruntala«. Poslednja leta se je rada kratkočasila, kadar ji je bilo pri delu dolgčas ali ponoči ni mogla spati, z zlaganjem pesmic. Imela je bujno domišljijo in jako trden spomin. Poslednji čas je bila med drugim tudi članica »Jugoslovanske Strokovne Zveze«.

Imela je Helenka dve sestri: Urško in Nežiko. Prva, ki je tudi preživela vse življenje v tuji službi, je imela lepo zbirko vezanih in nevezanih knjig, dasi se je tudi la učila brati le na paši. Zanimiva pa je bila tudi še drugače ta Urška. Ko je nekdanj posodila našim staršem nekaj denarja, da so si kupili nekaj zemlje in so ji nekoliko let plačevali obresti, je odklonila povračilo glavnice, češ da je že poravnana in plačana z obrestmi, ki jih je prejela.

In tretja sestra Nežika? Ta je slovela v času svojega cvetja in še dolgo pozneje daleč naokoli po svoji telesni pa tudi duševni lepoti. Nekdanj je prišel h Kovaču v Moste (pri Komendi) v rojstno hišo Nežike in njenih sestrah najglasovitejši poglavar

rokovnjačev — Dimež, in sicer preoblečen v redovnika. Oče Nežike, ki je ležal za pečjo, vpraša »meniha« Dimeža: »Odkod ste, gospod?« — »Iz Zatične, Zatične, Zatične,« hiti odgovarjati Dimež. »Ali so še živi gospod pater Matevž?« poizveduje dalje oče. »Se, še, še,« naglo odvrne Dimež. »Ali imajo v samostanu še onega velikega psa,« se zanima oče dalje. — »Se, še, še,« zopet pritruje Dimež. V tem prinese Nežika, ki jo opazuje Dimež z izrednim zanimanjem, skledo pšenice in jo hoče iztržiti v nastavljeno Dimeževo vrečo. Toda v tem trenutku stisne Dimež vrečo skupaj in vsa pšenica se sesuje — po tleh. Deklica zardi in vpraša Dimeža: »Ali nočete pšenice?« — Dimež pa odgovori: »Dekle, od tebe ne vzamem ničesar« ter gre s prazno vrečo skoz vrata. Postalo ga je sram pred blago deklico. Nežika je služila pozneje v nekem gradu blizu Ljubljane, potem doma pri gospodih, in naposled v hiralnici Petra Pavla Glavarja v Komendi, kamor so prišle, ko je šla ona v pokoj, še sedaj tam delujoče sestre usmiljenke. Tekom tega časa je hotel nek upnik vreči njenega starejšega brata, ki je bil vdovec, in njegove otroke-sirote brezsrčno zaradi dolgov iz hiše na cesto. Plemenita Nežika pa spravi in zbere ves svoj prihranek: znoj in žulje vsega svojega trudapolnega življenja skupaj ter reši brata in njegove otroke-sirote hude bede. Tako se je tudi ta trudila in mučila vse svoje življenje za trpeče. Kakor da bi človek zrl podobo in lepoto kaka slovenska sv. Zita! Ali ne dehte tu kakor cvetice iz vrhov prvega krščanstva? Ali ne zveni tu kakor junaška pesem ljubečih in trpečih junakov iz katekomb? Taka so bila pač od nekdaj naša dekleta, vsa krepostna in blaga. Upamo, da tudi sedaj še niso izumrla.

Dokler sloveski rod
biva, po zemlji hod' —
bode slovelo
slovensko dekle!

Ne krasi te, plemenita in blaga Helenka, nobena častna svetinja ali drugo odlikovanje za tvoje 44letno heroično plemenitost, — ne tebe in ne tvojih sestra; na grobu se ne dviga ne bron in ne marmor, ne raste ne lovor ne cipresa. Le naš list naj ponese slavo o plemenitem življenju vašem med širni slovenski svet! Pax tecum et salus et Christus, anima pia! — In ti, Helenka, sporoči ta naš pozdrav i Urški i Nežiki! Oljka in palma!

Josip.

Pregled po svetu.

Cesar v Galiciji. Dne 3. maja se je mudil cesar Karel mimogrede v Krakovu. Posetil je nato vso gališko bojno črto. Ljudstvo je povsod poiskalo priliko, da je mladega vladarja spoštljivo pozdravilo. Mnogo častnikov, ki so prišli k pozdravu pri posameznih oddelkih, je cesar osebno poznal; pogovarjal se je z njimi o dogodkih iz težkih časov. Na potovanje po Galiciji se je podala tudi cesarica; spremljal jo je med drugimi dvorjani princ Hohenlohe, ministrski predsednik Klam-Martinic in drugi dostojanstveniki.

Kdo bo predsedoval državnemu zboru? Nemška narodna zveza se je dne 4. maja na v to sklicanem zborovanju zedila, da se predlaga za predsednika dr. Gross, ki je izjavil, da nudi vse svoje moči narodni zvezi na razpolago. Sedaj so se začela pogajanja z načelniki drugih strank.

Veliki možje se posvetujejo. Pretok teden je prišel na Dunaj nemški državni bavorski ministrski predsednik grof Hertling. Vsi pripisujejo temu obisku velik političen pomen. Bil je sprejet pri našem cesarju, obenem se je pa del časa posvetoval z ministrom za zunanje zadeve grofom Černinom. — Dunajske izjave z ozirom na Rusijo so pripravile pot za možnost mirovnihi pogajanj. Grof Hertling je porok, da se bo v tem oziru moglo edino in složno ravnati do zmagooslavne konca. — V Nemčiji pritiskajo sedaj vse stranke na državnega kanclerja, naj bi glasno povedal svoje mirovne cilje. Tudi v Nemčiji prevladuje kljub temu, da se zdi razdor med Nemčijo in Anglijo nepremostljiv, mnenje, da se bosta morali obe velesili zblížiti. Takrat šele bo napočil trenutek za resnični konec svetovnega razdora.

Prvi maj. Letošnji prvi maj je imel pravzaprav res nekaj svečanega na sebi, ker naj bi se — osobito pri nas — na ta dan manifestiralo za mir. V Ljubljani se je zbralo na prostoru pred tivolskim hotelom okrog 3000 ljudi, večinoma delavstva. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se izreka pripravljenost za mir brez osvojitvev in brez ponižanja katerekoli vojskujoče se države. Resolucija ugovarja vsakemu nadaljnjemu prelivanju krvi. — Ta resolucija socijalne demokracije je priključiva in jo vsakdo z veseljem pozdravlja. Čudno pa je, da se socijalna demokracija na Nemškem, Francoskem, Angleškem in tudi na Ruskem ogreva za nadaljevanje vojske. Kako, da ni edina v mirovnem vprašanju, o katerem je prej toliko govorila na raznih velikih zborovanjih! To je pač fiasco za mednarodno socialno demokracijo!

Posvet v Stockholmu se bo pričel šele 10. junija. Sploh pa ne bo imel kaj prida ugleda, ker se ga udeležijo samo zastopniki nekarih dežel. Posvetovanje bode trajalo — tako pravijo — toliko časa, dokler se ne bo sklenil mir.

Svetovna vojska.

Govorice o italijanski ofenzivi. — Bojevanje pri Gorici. — Uspešna borba naših letalcev proti Italijanom. — Četrti prebijalni poizkus Angležev ponesrečen. — Novi boj ob Aisni in v Champagni. — Francozi razočarani.

VOJSKA Z ITALIJO.

Kakor pišejo italijanski listi, so postal Italiji njeni zavezniški znatne množine vojne materijala z namenom, da bi se ofenziva kmalu pričela. Na italijansko vodstvo pritiskajo zavezniške vlade in že

neralni štabi. Lahi morajo že imeti zadostno vzrok, da se boje.

Napad s plini pri Gorici. Dočim na vsi italijanski bojni črti neprestano grme topovi, se pri Gorici Italijani s plinom poskušali svojo srečo. 4. maja je sovražnik izpuštil strupene pline proti našim jarkom. Toda naša sredstva proti plinom so tako izborna, da nismo imeli nobenih izgub.

Živahno delo letalcev. Pretečeni teden napravila naša letala Italijanom mnogo neprijetnosti. O toliko napadih se ni še nobenkrat poročalo, kot v tem času. Zlasti 2., 3. in 4. majnika so naši »železni ptiči« prizadejali sovražniku občutno škodo. Napadli so Valono, kjer je nastal velikanski požar; čule so se močne eksplozije, več kakor 50 milijonov se je videl požar, ki so ga povzročile naše bombe. Na vzhodni italijanski obali so te dni naši letalci rušili naprave za dvigavanje vode. Zažgali so tudi tabor pri Zagraju, kjer je nastal tolik požar, da se ga v Trstu opazovali še eno uro po napadu.

napadalne črte, ter prodrli par sto metrov naprej — a so jih Nemci kmalu ustavili. Na drugih točkah — kjer je bil sovražnik udril v nemške jarke — so ga Nemci prepodili s protinapadom. Ves dan je divjal boj, napad je sledil napadu. Zvečer so Angleži petič naskočili z vso silo zlasti vas Oppy, pa so bili zopet krvavo premagani. Toda še niso mirovali; opolnoči so ponovili napad in udrli v vas Cherisy; a Nemci so jih prepodili kar z ročnimi granatami.

Kljub temu, da so Angleži z nad tisoč topovi razbijali nemške postojanke in pošiljali točo min nanje, niso ničesar dosegli. Bojišče je pokrito z mrlji, z razbitimi baterijami in oklopnimi vozovi, poleg tega so še ujeli Nemci 1235 Angležev in zaplenili 35 strojnih pušk. Tako je doživela Anglija zopet težak poraz.

Bitka ob Aisni se še nadaljuje. Z velikanskim razsipavanjem municije obstreljujejo Francozi nemške postojanke. Toda ne ogenj topov, ne napadi niso Francozom nič koristili. 5. maja zjutraj so med Aisno

ki pišejo za nadaljevanje vojske, pošiljali vojaki grozilna pisma.

DOGODKI NA MORJU.

Potopljene ladje. 30. aprila naznanja nemško uradno poročilo, da so potopili podmorski čolni trgovskih ladij za 130 tisoč ton; 4. maja sporoča pa zopet o 18 potopljenih ladjah, ki obsegajo 56 tisoč ton prostora. Nemško letalo je potopilo s bombami v izlivu Temze pred Londonom angleško trgovsko ladjo. Tudi nevtralcu precej trpe vsled podmorske vojske. Teden pred 1. majem so n. pr. samo Norvežani izgubili 23 trgovskih ladij.

Anglija v stiski. Angleško časopisje vedno bolj napada angleško admiraliteto, češ da ni zmožna uspešno nastopiti proti nevarnosti podmorskih čolnov, vsled česar grozi Angliji vedno večja nevarnost. Tajnik urada za preživljanje je vložil prošnjo za odstop, kar jasno kaže, da je obupal nad prehrano Anglije. Na Novi Zelandiji je 2 milijona zaklanih zmrznejenih kostrunov, nakopičenih v ledenicah, toda Angleži nimajo zadosti ladij, da bi to meso prepeljali na Angleško. Angleško časopisje že razpravlja o potrebi, da se vpelje dan brez kruha. Nadzornik prehrane na Angleškem pozivlja, naj bi narod prostovoljno omejil uživanje kruha, sicer bo morala vlada določiti, koliko moke sme vsaka oseba porabiti. Toda Angleži se drže pravila: Jejmo, dokler je kaj!

MIROVNO GIBANJE.

Poseben mir z Avstrijo? Zadnje čase sovražno časopisje vedno bolj piše o posebnem miru z Avstrijo. Zdi se, da med našimi sovražniki vedno bolj prodira prepričanje, da Avstrije ni mogoče uničiti in da osrednjih držav ni mogoče premagati, kakor če se razbije njih trdna zveza. Govorice in pisanje o posebnem miru z Avstrijo imajo očividni namen — osamiti Nemčijo. Francozi že pišejo, pod katerimi pogoji bi bili pripravljeni z nani skleniti poseben mir. Avstrija — pišejo — naj bi odstopila 4 milijone Poljakov Poljski, 6 milijonov Srbov in Hrvatov Srbiji, 1 milijon Italijanov — Trst in Trident — Italiji. No, posebno skromni naši sovražniki niso! Kaj bi pa potem ostalo Avstriji?

Gibanje za mir narašča dan za dnem po vseh državah. V Italiji se zlasti med delavstvom močno razširja agitacija za mir in odpor proti vojski. V Milanu je hotel pomiriti delavce socialistični poslanec Turati. Toda množica mu ni pustila govoriti. Klici: »Proč z vojsko, mi hočemo mir!« so zadušili vsako njegovo besedo, da je moral nehati. Več ministrov je šlo v Kalabrijo, da potolažijo razburjeno ljudstvo. Tudi na Francoskem in Angleškem se prijatelji miru vedno glasneje oglašajo.

Ruske homatije. Na Ruskem še vedno vre. Bombni napadi in poulični poboji so še vedno v Petrogradu na dnevnem redu. Ona delavska struja, ki dela za mir, je priredila več demonstracij proti Angležem in Amerikancem; pred angleškim poslanilstvom je bil celo bombni napad. Zunanji minister Miljukov razglasa sicer, da se hoče Rusija boriti do konca na strani svojih zaveznikov, dokler ne bosta Nemčija in Avstrija popolnoma premagani. De-

Angležinke kot pomožne delavke za vojsko.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Četrta naval Angležev pri Arrasu od- bit. Po večdnevem silnem topniškem boju je 3. in 4. maja zopet naskočila angleška pehota. Z armado 17 divizij — nad 300.000 mož — so Angleži zopet poskušali, da bi v obupno velikanski bitki s silo prebili nemško bojno črto. Skupine oklopnih voz, močne množice angleške konjenice in velike rezerve pehote so bile pripravljene, da bi planile za prvimi napadalci, ki bi predrli zid nemške brambe. Prve zbrane množice naskakovalnih gruč so udrle proti nemškim postojankam 4. maja ob pol 6. uri zjutraj. Na čelu so jim delali pot oklopnih vozovi. Napad se je izvršil na okrog 30 km široki bojni črti na obeh straneh reke Scarpe. Prve naskakovalne angleške čete so v besnem nemškem ognju imele varnost nečuvane izgube; sovražnik jih je poizkušal izpopolniti z divizijami, ki so jih hitro pripeljali na pomoč. Pri prvem napadu se je Angležem posrečilo, da so udrli v nemške postojanke na krilih svoje

in Brimontom naskočile 4 francoske divizije; ta in pa večerni napad sta bila zopet strta. Vzhodno La Neuville so Nemci ujeli 500 Francozov in zajeli več strojnih pušk. 6. maja so se boji iznova razvili do skrajne besnosti. Na 35 km dolgi črti se je vrstil napad za napadom; Francozi so osvojili le višino in vas Chevreux, drugod niso uspeli.

Ofenziva v Champagni naprej. Več francoskih divizij je napadalo brez koristi; Nemci so ujeli blizu 700 Francozov.

Silne izgube. Nemški vojaški krogi sodijo, da so Angleži in Francozi dosedaj izgubili v spomladanski ofenzivi do 300.000 mož. V prvih dneh ofenzive od 28. aprila dalje so dosegle francoske izgube 150.000 mož; samo v prostoru pri Reimsu leži okrog 2000 mrtvih Francozov. Tudi izgube Nemcev niso mogle biti majhne. Angleži poročajo, da so meseca aprila ujeli 19.343 Nemcev, zaplenili 257 topov, 227 metalcev min in 470 strojnih pušk. Kljub temu raste nezadovoljnost med Francozi. Časopisom,

lavski in vojaški svet pa je nastopil proti tej vladni izjavi, češ da hoče Rusija mir brez kakih odškodnin in brez osvojitvev od katerekoli strani. Vlada pridno zapira pristaše miru in je nahajala celo ranjence in invalide, da so priredili velike demonstracije za nadaljevanje vojske do skrajnosti. Pri teh homatijah ima največjo vlogo ameriško in angleško zlato, ki ga kar sipljejo med ljudstvo, da ga navdušijo za vojsko. Angleži imajo pravzaprav vso vlado v rokah in skušajo udušiti vsak pojav za mir.

Novo vojno posojilo.

Sledeč zgledu Nemčije, ki je ob priliki 6. nemškega vojnega posojila dosegla rekord nemške požrtvovalnosti in nemške sile, se pripravlja tudi Avstrija na 6. vojno posojilo, ki je razpisano zopet na dva načina; davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ amortizacijsko državno posojilo in desetletne $5\frac{1}{2}\%$ davka proste državne zakladnice. Podpisovanje je določeno za čas od 10. maja 1917 do 8. junija 1917 opoldne. Subskripcijska cena znaša za državno posojilo 92 K 50 v., za desetletne $5\frac{1}{2}\%$ državne zakladnice 94 K. Amortizacijsko državno posojilo se bo vračalo v letih 1923—1957 na podlagi žrebanj, ki se bodo od 1922 vršila vsako leto oktobra meseca. Vračevalo se bo po nominalni vrednosti po 100 K brez vsakega odbitka vsak 1. april po žrebanju. Kakor je razvidno iz prospekta, uživa tudi 6. vojno posojilo vse tiste prednosti, kot so jih imela prejšnja vojna posojila.

Pri obeh načinih vojnega posojila se priznava vsakemu podpisovalcu povračilo 50 v. za 100 K, tako da se zniža podpisovalna cena amortizacijskega državnega posojila na 92 K in cena državnih zakladnic na 93 K 50 v. za vsakih 100 K nominalne vrednosti. Pri amortizacijskem državnem posojilu uživajo podpisovalci poleg tega še posebno prednost, da jim pridejo v dobro $5\frac{1}{2}\%$ kuponske obresti za en mesec t. j. 45 v. za vsakih 100 K.

Ali ste bili zraven v zakopih in strelnih jarkih, v ledenem mrazu, ob grdi luži, v pekoči vročini, v na metre globokem snegu, ko je sovražnik po večdnem bobnečem, peklenskem ognju iz tisoč topov drl na osebni napad — a je ob vztrajni, odločni in smrt prezirajoči obrambi naših junaških borilcev odnesel le batine?

Ali ste bil zraven v samotnem podmorskem čolnu, daleč tam po globinah Jadranskega morja, v viharju in nevihti, v bojnem vrvenju, v stiski in pomanjkanju, na lovu za sovražnimi ladjami?

Ali ste bili zraven, ko so se naši letalci dvigali drzno v zračne višine in se z nevstrašeno odločnostjo in hladnokrvnostjo vrgli v boj zoper sovražno zračno brodogojstvo, na lov za sovražnikovimi letalci, da jih prepode in obvarujejo tako naše otroke, žene, starčke, naša cvetoča mesta, trge in vasi?

Tako bodite vsaj zdaj zraven, ko smo poklicani, da v varnem zavetju pod domačim krovom brez nevarnosti za dušo in telo sodelujemo pri naporu za zadnjo odločitev, zmago in srečen mir! Odločitev je bli-

zu. Brez denarja ne bi bilo srečne odločitve. Kdor tesnosrečno odteguje domovini vojno posojilo, tisti domovini, ki zanjo žrtvujejo naši očetje, bratje in sinovi svoje življenje, — ta pomaga sovražniku. Še sto vojno posojilo je častna diploma, ki si jo mora vsakdo prilastiti.

Tedenske novice.

Zastopniki kmetijstva pri ministru za prehrano. Pri ministru za prehrano Höferju so se oglasili k daljšemu razgovoru zastopniki avstrijskega kmetijstva, da mu predložijo želje kmetov v sedanjem času. V deputaciji, ki so jo izbrali iz svoje srede kmetijski člani c. kr. sveta za prehrano, so bili: Baron Ehrenfels, predsednik avstrijske kmetijske družbe na Dunaju, dr. Lampe, predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske, Prokupek, predsednik češkega deželnega kulturnega sveta. Lisowiecki, predsednik gališkega kulturnega sveta za Poljake, Struk za Rusine, bivši minister Schreiner za češke Nemce, poslanec Luksch za moravske nemške kmete, dr. Sonntag češki deželni odbornik moravski, deželni odbornik nižjeavstrijski Stöckler in Schraffl, predsednik deželnega kulturnega sveta tirolskega. Ta deputacija je ministru Höferju natančno opisala sedanjí položaj kmetijstva in mu predložila želje kmetov glede načina in obsega rekvizicij ter ogrožene prehrane kmetov in kmetijskih delavcev. Govorilo se je o razmerju do Ogrske glede cen in rekvizicij, o težavah pomladanskega dela in zasužuranja bodoče žetve, o stanju živinoreje in prečiščerje. Minister Höfer je dal v marsičem pomirjevalna pojasnila in si je zabeležil pritožbe z zagotovilom, da bo izdal primerna navodila na nižje urade. Položaj je jako resen in zahteva skrajno požrtvovalnost in razumnost na vseh straneh. Storit se mora vse, da se ohrani kmetičem ugoden stan in veselje do dela in ga podpiramo pri izvršitvi poljskih del, ki so letos še večje važnosti, kakor kdaj prej. Minister je pristal na to, da pritegne k posvetom v c. kr. uradu za prehrano tudi zastopnike kmetijskih organizacij, ki mu bodo neposredno izročali želje kmetovalcev.

Za vojnega kurata je imenovan in poklican k 5. dragonskemu polku g. Janez Jalen, dosedaj kaplan v Bohinjski Srednji vasi.

Potrjen je v službi kot ravnatelj deželne banke g. Gjuro Rašica, dr. Gvido Zbašnik pa kot koncipist na istem zavodu.

Umrla je v Ljubljani g. Ana Dermastia, v krščanskem življenju in dobrotelnosti junaška žena. Pokojna mati je vzgojila več sinov in hčera, ki so v ponos družini, vzor krščanskih mož in žena.

Za novo vojno sirotišče Vincencijeve družbe v št. Vidu nad Ljubljano so ob godu cesarice Zite darovali: g. Anton Belec, župan v št. Vidu, 1000 K; g. Valentin Zabret, župnik v št. Vidu, 100 K; g. Jož. Kržišnik, gimn. profesor v kn.-šk. zavodih, 200 K; gđ. Polonica Zabret, 100 K; neimenovan 350 K.

Potresni sunki v krškem in breškem okraju se še vedno ponavljajo. Od 15. do 27. aprila so našli okrog 25 sunkov, ki se čutijo le bolj ponoči.

Velik ogenj. V nedeljo, dne 29. aprila je jelo greti v Nemški vasi pri Slavini na Notranjskem. Osmero gospodarjem je pogorelo skoraj vse, kar so imeli, še neka živine: prascev in govedi.

Brez utemeljitve je nemška vlada privedla izvoz časopisov v inozemstvo tudi v zavezne države. V Ljubljano že več dni ni bilo časopisov iz Nemčije.

Nove pisemske znamke. S podobo cesarja Franca Jožefa okrašene pisemske znamke po 15, 20, 25 in 30 vin. bodo odpravili iz prometa in jih nadomestili z znamkami s podobo cesarja Karla. Nove znamke kažejo cesarja bolj v profilu, razkrita, v doprni podobi v maršalski uniformi. Dosedanje znamke od 15 do 30 vinarjev kakor tudi poštno dopisnice po 8 vinarjev obdrže svojo vrednost do konca oktobra 1917 ter se morejo tekom novembra 1917 brezplačno zamenjati z drugimi poštnimi vrednostmi.

Vojaške novice.

Imenovan je admiral Njegovan za poveljnika mornarice in načelnika mornariškega oddelka v vojnem ministrstvu.

Za vdove in sirote po črnovojnikih inf. polka št. 27 v Ljubljani, ki so padli v sedanjí vojski ali pa umrli vsled ran in bolezní, je ustanovljen poseben fond. — Prošnje za podpore se že zdaj lahko pošiljajo in sicer na polkovno poveljstvo (Rgts-Kommando, Fldp. 426). Da so vdova in otroci brez sredstev, to mora potrditi polit. oblast, ali orožniški načelnik.

Tatvine na vojnih poštah. Na Dunaju so zaprli 18 vojakov, ki jih imajo na sumu, da so kradli vojaške poštno zavoje.

S tirolske fronte. Tople pozdrave pošilja s tirolske fronte Anton Dacar, pri visokogorski stotnji. Piše: »Tukaj se imamo še dosti dobro; samo ta nadležni sneg se tako počasi odteguje. Sovražnik nas ne nadleguje preveč, ker ve, da ničesar ne opravi. Le včasih pošlje kak zamazan šrapnel. Mislim, da ima Lah skomine po tistih časih, ko je hodil na Kranjsko nože brusit in stare dežnike popravljat. — Z berivom smo dobro založeni: imamo »Domoljuba«, »Slovenca« in »Bogoljuba«, da s delamo kratek čas. Najprej seveda pogledamo, kako je kaj z mirom, ki ga že iz dna srca želimo. Bog daj, da bi že skoraj zasedla zarja miru ter zavladovala ljubezen med narodi!«

Pismo iz Rusije, ki je potrebovalo 7 mesecev in 16 dni. Dragi starši! V začetku mojih vrstic Vas vse skupaj lepo pozdravim. Naznanim Vam, da se nahajam tukaj v ruskem ujetništvu. Zame ni preveč hudo tukaj. Delam pri nekem grofu; obdelujem polje in take stvari. Delati moramo dobro, pa tudi kruha imamo dosti. Razen mene je tukaj tudi še deset Tolmincev, kar je toliko bolje, ker smo domačini skupaj. Zdrav sem še zmirom za silo, samo v noge sem dobil revmatizem, zato čutim vedno bole-

čine. Drugače pa je že še dobro. Želim tudi Vam isto, posebno pa ljubo zdravje vsem skupaj. Upam, da si enkrat le zopet podamo roke drug drugemu tam na ljubem domu. Prosim Vas lepo, kadar dobite to pismo, da mi brž odpišete, ker bom težko čakal odgovora. Pišite mi, če je oče še doma in če se je zgodilo kaj novega tam pri Vas, in če ste vsi doma. Sedaj iz arca lepo pozdravim vse skupaj: Vas, vse sosede in znance. Ostanite zdravi in veseli do svidenja. Z Bogom! Janez Pisk.

Nadalje Vam pošiljajo mnogo pozdravov sledeči tovariši: Ivan Carli, Trušnovci Ivan, Anton Jan — vsi iz Slapa. Filip Hvala iz Kneške grape pri Podmelcu. Naslov njegov se glasi: Gubernija Podoljska, Moglevska ujezda, Stanice Nemrči-Suhaki. Rusija.

Razočaranje. Neka potrto se je lotila francoskega prebivalstva, ker ofenziva v Champagni ni dosegla nobenega pravega uspeha. »Figaro« piše: »Vsakemu se že vojska gnusi. Letina slabo kaže. Bati se je nevarnosti glede na prehrano.«

Olajšave na Ruskem. Nova vlada je odredila, da se morajo vsi nad 43 let stari vojaki oprostiti aktivne vojaške službe. — Med višjimi častniki je pa ruska začasna vlada jela čistiti in odstranjati tiste može, ki jim ne zaupajo; odstaviti namerava 148 višjih poveljnikov, med njimi 25 generalov. Torej med vojaškimi dostojanstveniki le ni tako navdušenje za preobrat in novo vlado, kakor so pisali.

Velika ameriška armada. Državni tajnik Združenih držav je izjavil, da se bo tekom 1 leta ustanovila in izvežbala velika ameriška armada — 2 milijonov vojakov. Uvedli so službeno dolžnost, Ameriški učenjaki se trudijo, kako bi iznašli sredstvo, da bi onemogočili delo podmorskih čolnov. — Kdo bo imel od ameriške mobilizacije dobiček? — Kartelisti in veliki tovarnarji, ki delajo za armado.

Majniške pozdrave vsem domačim in znanim pošiljajo: Dragonci z ruskega bojišča: korp. J. Pančič, Mengeš; četov. Fr. Cene, Kamnik; Alojzij Pak, Fr. Kralj, Iv. Verbič, Vel. Ligojna; Iv. Hrihar, Kranj; Lovro Zalaznik, Horjul. — Fantje pri težkih hudobah: Ivan Vojska, Al. Rihelj, J. Selak, A. Skarabot, Fr. Mauser, F. Pečnik, Grmek, Kos, Kolednik in vsi slov. fantje. — S tirolskih hribov: četov. Ulfar Fr., Kranj; des. Smuk Janko, Vnanje Gorice; inf. Peštica Jos., Volosko; telef. Sajovic Karel, na kasti je naslikan močan top, ki na njem sedi »cesarjevičeva« ognjica in proži proti Italijanu, ki ga je že sapa odnesla daleko proč. — Strelci 2. polka: Pavel Smolčič, J. Zure, J. Mrvar, Jos. Prpar, vsi Dolenjci. — Topničarji iz S.: Iv. Gornik, Fr. Jordan, A. Ažnar, M. Kaluža, M. Klemenčič, A. Mikš, J. Cartazič, predmojter V. Grabner. — S snežnih višin: Čtv. Petje, des. Fr. Fister, des. Remec, Hočevlar, Darovec, Rici, podd. Bregar, inf. Dobnikar, Bedenc, vsi pri stotnjini stroj. pušk. — Iz tovarne v Fischamendu pri Dunaju: Jožef Oswald, Ratačič, Gor.; Zupan Janez, Čemšenik; Polotnik Matevž, Dolenja vas; Polak Valentin, Domžale; Trušnovec Jožef, Cepovan; Kavčič Anton, Lipa, Prim.; Skok Jožef, Vojsko; Irlč Anton, Prim.; Zidarec Jožef, Deskle, Prim. — S koroško-tirolskih snežnikov: Des. Jožef Pipan, Započe; Jožef Krpan, Goričan; Franc Jankovič, Dalmatincec; Adolf Skatčič, Hrvat, vsi očetje doma žalostnih družin — za blagor domovine. — Z južnega bojišča: Jos. Udovč, St. Janž, Josip Miljač s Krasa; inf. Jožef Bratina, Dol. Otlica, Primorsko; Franc Grmavšek, Mali Videm; Uštar Feliks, Maravče; Bartol Alojzij, Loški potok; Janez Flajs, St. Janž; Franc Debevc, Dolenjsko; Fink Franc, Dolenjsko; Debenec Franc, St. Janž; Flajs Rudolf, St. Janž; Andrej Gregorič, Nadgorica.

Razne novice.

Vojnemu ministru generalu pehote pl. Stöger-Steinerju je podelil cesar Karel za njegovo uspešno prizadevanje na fronti Leopoldov red 1. razreda z vojno dekoracijo in meči.

Po 32 mesečnem ujetništvu se je vrnil — kakor že znano — dr. Anton Zdešar, bivši predstojnik misijonske hiše na mirnskem gradu pri Gorici — v domovino. V »Slovincu« je bilo opisano, koliko je moral prestati po raznih nezdravih krajih, kjer je bil nastanjen kot ujetnik. Pomanjkanje, slaba preskrba, bolezn, vlažna stanovanja, podgane, ki jih je bilo zlasti na enem kraju sila veliko, zaničevanje in šikane domačinov — vse in še marsikaj drugega je pripomoglo, da je bilo to ujetništvo neznosno. Trpel je veliko vsled mrzlice in legarja, zato so ga premestili iz Korzike v Marsiljo.

Na svobodo so dr. Zdešarja pustili po izmenjavi. Zanimivo je, kar poroča o mirovnem razpoloženju med Francozi. Pozimi so govorili: »Spomladi leta 1917. napravimo še eno ofenzivo. Ako se posreči, tem boljše; ako ne — mir se mora vseeno napraviti. Ponudbo miru osrednjih veslesil so sprejeli Francozi z neizmernim veseljem. Seveda časopisi so vse kmalu potlačili. — Za Angleže na Francoskem ni pravega razpoloženja. Na uho mu je prišla izjava nekega francoskega častnika, ki je rekel: »Nič bi se ne čudil, ako bi se danes ali jutri zvezali z Nemci, da bi vrgli Angleže iz dežele.« — Vojaštvo, ki ga dobivajo Francozi iz kolonij, napravi zelo slab vtis.

Kninsko železnico bodo vsled sklepa v železniškem ministrstvu gradili dalje in delo še pospešili.

Za prošnjske procesije je dunajski kardinal dr. Piffl priporočil naslednje tri namene, ki naj jih tudi mi vklanemo v svoje molitve: a) da bi presv. Srce Jezusovo varovalo cesarja Karla; b) da bi vsemu krščanskemu svetu mir in edinstvo podelilo; c) da bi nam naklonilo in ohranilo sad zemlje.

Morilec dr. Fr. Adler, ki je ustrelil ministrskega predsednika Stürgkha bo prišel pred sodišče 18. in 19. maja na Dunaju. Zdravniki-izvedenci so izjavili, da je duševno stanje morilčevega popolnoma redno.

V Albaniji velja god Marije, »matere dobrega sveta« kot zapovedan narodni praznik. Vsi katoliški Albanci, zlasti še v Skodri (Skader) časté Marijo dobrega sveta kot svojo varuhinjo. Letos je prav 450 let, odkar se je sloveča milostna podoba iz Genazzano — tako pripovedujejo — kakor po angelovi roki preselila ob dohodu Turkov v Skodro na sedanji kraj, kjer hočejo sedaj zidati novo cerkev. Letošnja slovesnost je torej bila še bolj sijajna osobito, ker je bilo navzoče avstrijsko vojaštvo. Ob sovodnji Drine in Bojane so stare razvaline, ki pričajo, da je bilo tam nekdanje lepo svetišče, ki je pa pod turško oblastjo propalo. To svetišče hočejo sedaj obnoviti, za kar se je že delo pričelo. Dne 26. aprila je bila velikanska slovesnost: Navzoči so bili 4 škofje z duhovščino, nešteto občinstva; vojaška godba je svirala,

službo božjo je poveljevalo lepo petje. Prišel je celo avstrijski poveljnik Albanije Trollman. Leski škof Bumci je imel govor, pri katerem se je spominjal zaslug Avstrije ter sklenil s prošnjo za mir.

Nabirajte zelišča! Beguncem, invalidom, revnim slojem, kakor tudi šolski mladini se nudi posebna prilika, da z nabiranjem in sušenjem sedaj zelo potrebnih zdravilnih zelišč na lahek način pridejo do postranskega dobrega zaslužka. Pojasnila daje trdka R. Luckmann, prej Jos. Leuz nasl. v Ljubljani, Ahac-ljeva cesta št. 10, v bližini sv. Petra cerkve.

V Rusiji je proglasila nova vlada 1. maj kot narodni praznik. Letos je v Petrogradu vse delo počivalo; ustavljen je bil cestni promet, še gostilne so bile zaprte. — Nevolja proti Angležem se med miroljubnimi Rusi čedalje bolj razpleta. V Petrogradu se boje neprijetnih dogodkov; za angleško poslaništvo imajo pripravljen poseben vlak; poslopje poslaništva ima stražo. — Po ruskih provincih vlada čedalje večja anarhija; poroča se o hudih nemirih po gubernijah Minsk, Kijev, Tavrija, Besarabija, Harkov i. dr.

Boğastvo v Ameriki koristi tudi sv. Cerkvi in njenim napravam. Listi, ki so došli zadnji čas iz Amerike, navajajo cele vrste darov — pa velikih — v dobre namene: za nove cerkve, vzgojne zavode idr. Tako n. pr. je neki Charles Sharp zapustil za mladeniški dom v Kansas City 350.000 dolarjev; gospa Miss Mc Dermott je darovala 150.000 dolarjev za kapelo na Loyola-vseučilišču v New-Orleansu; Malcolm Mc Donald je podaril pol milijona dolarjev za samostan Karmelitov v Seattle (Washington); prav toliko se je rabrlo za vseučilišče jezuitov v Milwaukee. Lanskega marca so blagoslovili temeljni kamen za škofijsko cerkev v Clevelandu, ki bo stala milijon dolarjev. Največji dar je poklonil predsednik jeklovškega trusta Ch. M. Schwabismre: 2 milijona dolarjev za koleg frančiškanskih bratov v Loretto (Pennsylvania).

Dopisi.

Št. Lenart nad Škofjo Loko. Dne 30. aprila je umrl v Martinvrhu 83 let stari Gregor Benedičič. Devet let je preležal na postelji. Do svoje smrti ni prav nič vedel za svetovno vojsko; bil je toliko gluha, da mu ni nihče mogel nič povedati. V svojih prejšnjih letih je nosil širom kranjske dežele »flaštrce« zoper najrazličnejše bolezni. Napravljaj jih je sam. Počivaj v miru!

Kovor pri Trzinu. Brez dvoma najmlajši organist na Kranjskem je bil Mirko Ahačič, ki je letos začel pri nas orglati, star ravno deset let. Toda komaj je začel, že ga je Bog poklical k sebi. Dne 28. aprila je umrl in sedaj že gotovo med angeljskimi zbori prepeva Bogu čast in slavo. Hitro je šel za svojim očetom, ki je bil tudi pri nas organist in bo kmalu dve leti temu, kar je umrl.

Sv. Ana pod Ljubelono. Dne 25. aprila se je v svoji spalnici ustrelil lovec Pavel Eisenpaß, star 45 let. Živel je potem še kake štiri ure. Zadnje dni je hodil sploh nekam pobit in otožen. Bog mu bodi milostljiv!

Vrhe pri Krki. Vsem, ki jim je znana božjapotna cerkev sv. Duha na Vrheh pri Krki, se nanašajo, da bo ondi binkoštni ponedeljek romarski shod. Sv. maša bo ob desetih; darovala se bo v ta namen, da bi nam ljubi Bog podelil še skoraj zaželeni mir. Mala cerkvica Sv. Duha se vidi že z zatiškega kolodvora visoko gori na Vrheh. Sve-

šče ima lep gotski prezbitarij, dva zanimiva stranska oltarčka; nekaj posebnega so gotski banjerji pri velikih vratih. Pridi, romar, na binkoštni ponedeljek na Vrhe in si vse to oglej. Če k »deseti« maši ne utegneš, pridi pa k litanijam ob treh. Samo to glej, da nas ne boš ob shode pripravil. — Kako to? — Zato, ker so nam na fari pri Krki rekli, da bo letošnji shod zadnji, če bodo mladi fantiči med sv. mašo okoli cerkve hodili in cigarete kadili, in če bo več ljudi od zunaj nego v cerkvi.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Krščansko usmiljenje ne pozna mej. Po vsi deželi je veliko posestev, ki so njih gospodarji padli na vojski. Je tudi več kmetij, katerih gospodarji so brez otrok. Razni prekupci že zdaj preže po teh domovih v upanju, da bodo z njimi precej dobička napravili. Potrebno bi bilo že zdaj misliti, kako bi se taka gospodarstva najboljše za splošno korist porabila. Morebiti bi najbolj kazalo take domove nakupiti za revne matere z malim otrokom. Če je padel oženjeni delavec, se mati z otrokom ne ve kam djati. Ako ostane v mestu ali pri tovarni, se bo nazadnje tudi otrok skoro gotovo izgubil. Misliti moramo pa tudi na nezakonske matere. »Kaj za te nesramnice, ki so si same vzrok nesreče, za te vlačuge, naj bi mi skrbeli in denar dajali? Tega pa nikdar!« oglasi se jih sto. Le bodimo strogi in natančni pred padcem, po nesreči pa usmiljeni. Kaj pomaga vse gromenje? Iz sveta jih ne moremo spraviti. Če jih pustimo, bodo ostale v blatu; otroci, ki bi bili lahko pošteni ljudje, bodo zapuščene sirote in nazadnje mora vendar domača občina zanje skrbeti. Ravno ti »izvrženi« postanejo pogosto najhujši sovražniki kmečkega stanu. — Pomislimo tudi, da je skoro večina nesrečnih vendar dobrega jedra. Če pridejo take po nesreči k pametnim ljudem, ki imajo ljubezen do njih, postanejo prav pridne in zglednega obnašanja. Nekateri gospodarji so do teh res malo neusmiljeni. Da otroka preživi, mu mora mati kakor sužnja skoro zastoj delati. V pošteno hišo je več ne sprejmejo. Bile so večkrat najboljše dekletke, toda preveč posvetne in napuhnjene; padle so in ne najdejo nikogar, ki bi jim pomagal vstati. Kako torej pomagati tem padlim materam? ...

Na Nemškem so začeli zelo pripočati nakup posestev, kjer naj se osnujejo domovi za take matere pod nadzorstvom in varstvom kake pametne osebe. Ločiti jih je treba od slabe družine in jim dati priložnost do pripravnega dela in varčevanja. Na kmetih je dela vedno zadosti. Če ni na polju dela, naj bi doma pletle ali šivale. Tudi otroci bi se navadili od mladosti kmečkega dela. Saj je znano, da ni skoro nobeden za kmetijo, kdor ni bil na grudi od otročjih let in sicer tako, da je moral sam delati. Gospodarstvo bi se izročilo kaki pametni Marijini hčeri s primerno plačo. V vojski se je šele pokazalo, kako znajo naše žene gospodariti. Povsod imamo tudi veliko deklet, ki nimajo veselja do zakona in bi se rade posvetile blagru nesrečnih revežev. Te skrite zaklade moramo dvigniti. Za bližnjega se tako žrtvo-

vati je pred Bogom skoro bolj zaslužno, kakor v mirnem življenju v samostanu popolnosti iskati. Kdo naj to izpelje? V prvi vrsti država (ni veliko pričakovati), dežela in občine. Treba bi bilo precej žrtvovati; toda takrat bodo vrnjeni ti izdatki pri manjših stroških za bolnice, sirotišnice, prisilne delavnice in blaznice. Lepo bi bilo, ko bi vzela to ureditev v roke Vincencijeve družba, ki bi morala stopiti v dogovor z deželnim odborom.

Prepoved klanja. Vlada je prepovedala dne 15. marca t. l. klati krave ali svinje, pri katerih se že pozna, da so breje. Prepovedano je tudi klati nedorasla teleta. Kazen za prestopke je do 5000 K. Torej nobeden niti zahtevati ne sme, da mu tako žival prodaja.

Cena živini. Na Češkem je določila deželna vlada sledeče cene za vprežno, plemensko in mlado živino:

- a) krave 12 tednov po teletu do 4 K 1 kg;
- b) čez 6 mesecev breje krave 3 K 80 v. 1 kg;

Cesarska cesta v Pekingju na Kitajskem.

- c) čez 6 mesecev breje telice 3 K 60 v. 1 kg;
- d) vprežne voli 4 K 1 kg;
- e) mlade telice 3 K 20 v. 1 kg.

Preskrba ljudstva. Ministrstvo je odredilo, da bo morala dunajska vnovčevalnica ves čisti dobiček dati na razpolago ministrstvu, ki ga bo porabilo za preskrbo ljudstva s cenim mesom in mastjo. Vnovčevalnica na Gor. Avstrijskem (skoro isto, kakor naše deželno mesto za klavno živino) sporoča, da se porabi od vsakega prodanega kilograma teže živine 30 v. za preskrbo bolj revnega ljudstva. Ker primanjuje drugih živil, se je bati, da bodo hoteli še več živine imeti za armado in mesta. Naj se misli malo tudi naprej, kaj homo imeli po vojski. Če kmetu zmanjka živine, bo potem hujša lakota, kakor je zdaj.

Ko so se na Tirolskem kmetje pritožili, da morajo turščico lastnega pridelka plačati po 59 K, je izjavil žitnoprometni zavod, da mora vso turščico na ogrski sprejemni postaji plačati po 57 K, vožnja do

Tirol pa tudi stane čez 2 K za 100 kg. Pri nas se plača kmetu za turščico 28 K, torej niti polovico.

Pepel! Kakor se kaže, ne bomo se ajdo dobili nobenega umetnega gnojila. Spravljajte zdaj kolikor mogoče prav ves pepel za gnojilo ajdi. Po sedanjih cenah umetnih gnojil je 100 kg pepela vrednih čez 10 K. Pazite torej na pepel! Zdaj ga ne smete prav nič izgubiti.

Razno. Na Nemškem hoče vlada kupiti 50.000 puišov in jih dati v državne gozde, da izrabijo tam pašo in jeseni želod. Če ne bodo imeli priboljška, bo le malo mesa in masti. — Tam tudi veliko primanjkuje deteljnega semena. 250 vagonov so ga kupili na Ogrskem. Bilo je tako smetno, da se ga je pri čiščenju izgubilo nad 30 vagonov. — Na Nemškem bo dal žitnoprometni urad revnim posestnikom, če nima gospodar več kot dve kravi, 50 kg ovsa za vsako kravo in vsakega vprežnega vola. — Kmetom so pobrali toliko krompirja, da bo za seme skoro povsod manjkalo. Še misliti ni, da bi

se zadosti krompirja nasadilo. Živino bodo tudi tam še bolj pobirali, kakor doslej. — Lani je bila ob tem času v Ameriki pšenica 1 stot po 127 dolarja; zdaj je po 265. V zadnjem tednu se je zopet podražila za 216—285 pri 1 stotu. — Na teden bi smel vsak dobiti na Angleškem 1300 g žita; to je za Angleža veliko premalo. Ne smemo pozabiti, da Angleži zelo veliko pojedjo. Še delavci so vajeni le na bel kruh in na meso. Kar je zemlja najboljšega rodila, so Angleži pojedli. Zdaj jim razlagajo, da je patriotična dolžnost, da si vsak kolikor mogoče veliko pritrga. Nam se zdi zelo dvomljivo, če se bo kaj doseglo; kajti kdo bo pripravljen dobro polovico manj hrane použiti kakor navadno, če mu je za denar še na razpolago.

Kar več nese!

V prejšnjih časih, dokler niso bili ljudje vajeni na riž, so sejali po naših krajih več prosa. Pozneje je pa riž izpodrival proso in kašo. Danes je pa proso zopet na višku in vredno, da ga več pridelujemo. Sicer je pridelovanje prosa pri nas na Kranjskem ostalo še najznatnejše v vseh kronovinah Avstrije, ki ga je razmerno več le v Galiciji.

V času pred vojno so povprečno pridelali prosa

na Kranjskem na leto . . .	688 vagonov
na Štajerskem (večinoma le na Sp. Štajerskem) . . .	395 »
v Dalmaciji	231 »
na Moravskem	208 »
na Koroškem	158 »
v Galiciji	2109 »

Pridelek prosa v drugih deželah Avstrije je jako neznan.

Proso se odlikuje po bogati rodovitnosti in po tcnem zrnju. Kaša je najboljši nadomestek za riž.

Poudarjati je treba tudi, da je ta rastlina malotrebna, da ne zahteva ne gnojne zemlje in ne močnega dela.

Pa tudi v drugih ozirih je proso dobro došla rastlina, ker jo sejemo najbolj pozno, tako da jo je mogoče spraviti na isto njivo še kot drugi pridelek. Pri nas sejejo proso z najboljšim uspehom po rdeči detelji ali pa po kaki drugi zgodnji krmški rastlini, kakor n. pr. zeleni rži.

Če je letos kje zimska strn pokončana, tudi nimamo za take prostore dosti boljših rastlin, kakor je proso, tako da je prav, če se vsaj en del takih prostorov poseje s prosom.

Ob letošnji pozni spomladi nam pri prosu tudi to ugaja, da pride njegova setev nazadnje na vrsto, namreč koncem maja, ko se že zvrste skoraj vsa druga pomladanska dela in se ni več bati nobene zamude zaradi pomanjkanja delovnih moči.

Potrebno seme se bo dalo tudi še dobiti, ker ga je sploh malo treba. Za en oral zadostuje namreč 18 do 20 litrov semena.

In če nazadnje še to vpoštevamo, da daje proso slamo, ki je prvo vrstna in večkrat boljša kakor slabo spravljeno seno, moramo priti do zaključka, da daje danes proso v resnici pridelek, ki je vreden vsega vpoštevanja in ki zasluži, da ga pospešujemo in po možnosti povzdignemo.

V. Rohrmann.

Oddaja vojaških konj za kmetijska dela. Po odredbi c. in kr. vojnega ministrstva se bodo oddajali vojaški konji za poljedelska in gozdarska dela, v kolikor bodo dopuščali vojni odnošaji, zlasti za čas košenja in spravljavanja pridelkov kakor tudi za vožnje lesa in drv. V obče se bodo oddajali ti konji le od strani nadomestnih vojaških oddelkov in za tisto vojaško poveljno ozemlje, kjer se nahajajo. Kdor želi konja dobiti (občine, posamezniki itd.), mora

prositi za nje pri dotičnem c. kr. okrajnem glavarstvu ali pa pri deželni delavski izkazovalnici v Ljubljani. Za dva para konj se prideli tudi en vojak, za 20 do 30 konj pa še en podčastnik. Pripadajoče moštvo mora s konjem delati. Konji dobe s seboj najpotrebnejšo opremo. Oskrba konj in moštva je stvar delodajalca (občine, posameznega gospodarja itd.) Pristojbino za prehrano moštva dobi delodajalec na roko proti potrdilu. Delodajalec je dolžan, dajati moštvu krajevni dnini primerno doklado, ki jo določi okrajno glavarstvo in ki mora znašati najmanj 3 K na dan. Za potrebno krmo mora delodajalec sam skrbeti. Izposojeni konji se lahko vsak čas odpokličejo in se morajo v takem slučaju takoj odposlati. Uprezati se smejo izključno le za kmetijska in gozdarska dela. Oddati jih je treba vsaj v tako dobrem stanju, v kakoršnem so se prevzeli. V boleznih mora delodajalec na svoje stroške skrbeti za potrebno zdravljenje.

Društvene novice.

Dolenjavs pri Ribnici. Predpreteklo nedeljo je tukajšnje izobr. društvo iznenadilo številno poslušalstvo z lepo uspelo igro in ubranim petjem. Čisti donos se je podaril goriskim beguncem, od druge prireditve pa sirotam tu umrle begunke Rozalije Jazbec. — Tudi predavanja se vedno vrste; znak jakega življenja, ki ga kaže naše društvo.

Na občnem zboru Zadružne centrale v Ljubljani so bili izvoljeni v načelstvo gg.: Ivan Lavrenčič, dekan in kanonik v Kamniku, predsednik; Franc Jaklič, dež. in drž. poslanec, v Dobropoljah; Ant. Bellec, župan v Št. Vidu nad Ljubljano; Peter Hauptman, župnik na Dobrovi; Anton Oblak, župnik v Št. Lovrencu; Alojzij Sarec, župnik v Šmartnem pri Kranju; Ivan Traven, duhovnik v Ljubljani. V nadzorstvo so bili izbrani gg.: Janko Bajec, nadučitelj v Št. Vidu nad Ljubljano; Anton Cerar, župan v Moravčah; Rajko Marenčič, trgovec v Kranju; Peter Natlačen, kaplan v Metliki; Janez Piber, župnik in deželni poslanec v Gorjah; dr. Vlad. Pegan, odvetnik in dež. odbornik v Ljubljani; Jos. Šiška, kanonik v Ljubljani; Fr. Vovko, župnik v Št. Petru pri Novem mestu. — Centrala šteje 137 članic.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je imela občni zbor dne 3. maja. Iz poročila je razvidno, da so se vloge redno vsaki mesec dvigale, razen takrat, ko se je podpisovalo vojno posojilo. Vsota hranilnih vlog je dosegla že nad 26 milijonov K. — Čisti dobiček je nekoliko višji kot prejšnje leto in znaša 31.178 K 59 v. — Celokupni promet l. 1916. je znašal nad 81 milijonov kron. — Ker je vsled bolehnosti izstopil g. A. Kobi, je občni zbor izvolil za njegovega namestnika g. dr. Alfonza Levičnika, profesorja v Ljubljani. — V nadzorstvo so bili pa izvoljeni gg.: Franc Jaklič, drž. in dež. poslanec v Dobropoljah, Alojzij Markež, ekonom kn. šk. zavodov v Št. Vidu nad Ljubljano, Ivan Mathian, c. kr. svetnik in dvorni založnik v Ljubljani in Alojzij Stroj, semeniški špiritual v Ljubljani. Na mesto v

načelstvo prestopivšega g. dr. Alfonza Levičnika je občni zbor izvolil g. Vojteha Hybašek, profesorja kn. šk. zavodov v Št. Vidu nad Ljubljano.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Slike in črtice z bojišč.

Zopet v Galiciji.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojno polje, 30. 4. 1917.

Zopet v Galiciji, zopet pod zemljo! Zopet se tla pod menoj vsak čas stresajo od granatnih eksplozij — in če se le malo pokazem na prosto, zopet sikajo krogle krog ušes. In vendar sem se pred nekaj dnevi še sprehajal po beli Ljubljani.

Kako lepa je domača gruda, kadar je človek daleč od nje! Kakor človek, ki se prebudi iz lepih sanj: začuden se ozira, premišlja, ali so bile sanje ali resnica in si želi lepih sanj nazaj. — Prav tako se je godilo meni: kar ne morem verjeti, da sem bil res doma, da sem bil res na dopustu! Ne, ni mogoče! Saj so bile le lepe omamljive sanje, ki so minile in jaz jih zastonj kličem nazaj. — Korak od ognjišča življenja v kraljestvo smrti ni lahek in ni majhen!

»Naš gospodin poručnik je opet došao!« — To je bila velika novica, ki je šla od ust do ust mojih momcev, ko sem dospel v linijo. In moji ljubi, zvesti momci so drug za drugim prihajali in mi nerodno, pa prisrčno podajali desnice. — »Dobar dan, gospodin poručnik!« — »Kako ste proveli dopust, gospodin poručnik?« — »Jeli majka zdrava?« — »Što radi Vaš otac?« ... itd. Komaj sem našel besedi in časa, da sem vsem odgovarjal. Kakor otroci so silili v mene! Bog jih ohrani moje momce!

Povedali so mi tudi, da so za čas mojega dopusta padli trije fantje mojega oddelka — trije najboljši. Položili so svoje mlado življenje na oltar domovini. Bilo mi je kakor da so mi padli rodni bratje. Bodi jim lalika zemljica gališka! Ne bodo jim pevale na grobu slavonske vile, a domovina jih ne bo pozabila nikdar.

Ganljivo me je sprejel in pozdravil frajtar Miško. Prišel je s praznično navihanimi brki in mi pomolil svojo desnico, veliko kot lopato; moja roka se je kar izgubila v njej. — »Dobrodošli, gospodin po-

ručnik! Sretno oko moje, da Vas opet vidim! — Toliko, da ni s težavo iztisnil debele solze iz očesa, navihanec navihani! Vedel je, da bo dobil kako smodko in kozarček »rakije«! Ni se varal; dobil je smodko, tisto dolgo s slamo in celo dva kozarčka tistega, ki »najbolj pogreje«.

Tako je moje življenje stopilo v stari tir in pričela se je stara, grenka pesem.

Z Bogom — zvonovi.

Nikdar vas več ne bom čul zvonovi, moji ljubljenci, ki peli ste mi dolgo let lepo, kot rajski angelci.

Za manoj šli ste tudi vi tja daleč sred bojnih planjav; drug bo poslej vaš glas in stan, poklic prežalosten — krvav...

Zvonovi — se povrnemo v domačo milo vas še kdaj? Vi vem, da nikdar več, a jaz? Kot hoče Bog, zgodi se naj!

Vide.

Za bol lajšajoče obkladke svetujemo rabiti Fellerjev dobrodejni rastlinski esenčni fluid z zn. »Elsa-fluide«. Ta deluje razkuževalno, antiseptično in čistilno in pospešuje zdravljenje in odpravlja bolečine. 12 steklenic pošlje na vse strani franco za le 7 K 32 vin. lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 16 (Hrvaško). Mnogo nad stotisoč zahvalnic in zdravniških priporočil. Obenem pa morete naročiti Fellerjeve milo odvajalne Rhabarbarakroglice z zn. »Elsa-kroglice«, 6 skatelič franko za 5 K 57 vin. Te kroglice zanesljivo učinkujejo, so prijetne v porabi in priljubljene pri mladih in starih. (vi)

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržar.)

(Dalje.)

7. Resni glasovi.

V sobici pri Zvonarjevih je sedel pri mizi starikav katoliški gospod župnik in Rozika je stala pred njim z vpognjeno glavico in rdeče obrobjenimi očmi.

Dolgo, dolgo je čakal duhovnik po smrti globokoverne matere, če bo našla njena hči v svoji stiski in žalosti pot k svojemu učitelju in pastirju.

In Rozika ni prišla. Njena vest jo je odtujevala možu, ki jo je v mladosti učil in jo spremil k mizi Gospodovi. Sedaj pa se je poslužil mož pravice, ki jo je imel do brezmaterinske sirote. Rajna mati je preklečala posebno svoje zadnje življenjske dni v mraku ob ograji pred Najsvetejšim in je iskala tolažbe pri Njem, ki je moč globokovernih src. Vse je zaupala župniku, in česar on ni izvedel od nje, so mu povedali drugi, najsibo zaupanja vredni ali oprevljivi.

Rozika hoče stopiti v mešani zakon. To je bilo dovolj povoda gospodu, vojskojočemu se v mlačni župniji, da je prestopil prag hiše, kjer se ga niso malo ustrašili.

In sedaj je sedel pred jokajočo deklico ter ugovarjal proti nameravani zakonski zvezi z drugovercem prav tako toplo in srčno, kakor rajna mati. Pripovedoval ji je o žalosti sv. Cerkve nad takimi zvezami. Ko pa je Rozika skoro trmasto odgovorila: »Saj bom ostala in umrla v katoliški veri,« jo je resno vprašal:

»Kaj pa otroci? Ali sta o tem že kaj govorila?«

Tu je Rozika obmolnila. Danes ni mogla več tako jasno odgovoriti kakor prej materi, zakaj Henrik ji je dejal:

»Deklice naj bodo po materi katoliške, dečki pa v moji veri vzgojeni.« Pogrel jo je v tistem trenutku Henrikov odgovor in zato ni mogla takoj odgovoriti na župnikovo vprašanje. Nalagati ni hotela častiljivega moža, resnice pa si ni upala povedati.

Mestni župnik ni pričakoval, da bi v tej hiši ne dobil takoj odgovora. Resno je obrnil svoj rujavkasti suhljati obraz v živozardelo deklico. V njegovih očeh sta se izražala strah in muka.

Tedaj je pristavila Rozika počasi:

»Seveda, oni bodo katoliški.«

»Ko bi mogel samo to doseči, da bi se jemali le katoliki med seboj in luterani ravno tako, dal bi takoj svoje življenje za to,« je vzdihnil globoko. »Trezen razum sam pravi, da ne more biti blagoslova v skupnosti tam, kjer je taka razlika v najvažnejšem življenjskem vprašanju.«

»Rozika,« obrnil se je k deklici, »pomisli, kako bi ti bilo pri srcu na belo nedeljo, ko bi srečala sprevod srečnih prvoobhajancev — tvoj mož bi pa peljal tvojega otroka v lutersko cerkev — k potidilu v veri, kakor pravijo. Ali bi ne počilo tvoje katoliško, materno srce?«

Roziko je ta beseda pretresla v dno duše. V solzah je odgovorila:

»To se gotovo ne bo zgodilo, gospod župnik. Henrik me ima preveč rad, da bi mi ne izpolnil najsvetejših želja.«

»Lepo je, da to verjameš, otrok, toda pomisli: Henrik je vnet mož za svojo vero ter bo veliko pretrpel, če ne bo njegov ljubljenelec z njim vred ene vere. In iz teh dušnih bolečin, ki ne morejo izostati, se razvije lahko pčlagoma razprtija in potem zaupanje tudi kmalu izgine.«

Mojster Rudnik je vstopil. Prisrčno je pomolil roko duhovniku. Gospod mestni župnik ni bil le dober dušni pastir, ampak se je zanimal tudi za različna opravila svojih ljudi. Rudnik je dobil po njegovem posredovanju marsikateri zvon v izvršitev.

»No, mojster Rudnik,« je vprašal stari mestni župnik, »koliko zvonov v naši deželi ste vili že za katoliške cerkve, odkar obstoji vaša obrt?«

»Ne bo dolgo, da jih bo sto, gospod mestni župnik. Triindevetdeset jih bo s tema dvema, ki visita na dvorišču in ju bomo jutri naložili na vozove.«

Stari mojster se je samozavestno nasmešnil.

»Tako, takoj Zares lepo število!« pripomni gospod in vpraša z lahnim nasme-

hom: »In koliko za luterske, mojster Rudnik?«

Kakor lahna senca se je zvonarju zganilo po obrazu, ko je odgovoril:

»Se li hočete norčevati iz mene, gospod župnik? Saj veste ravno tako dobro, kakor jaz sam, da bi bili vsi od lakote pomrli, če bi se zanašali nanje.«

»Tako, tako,« je počasi dejal mestni župnik, »to torej prav dobro veste, mojster Rudnik, in vendar dajete edino hčerko luterskemu za ženo...«

(Dalje.)

Tedenska pratika.

Petek, 11. maja: Sv. Mamert, škof v Vieni. († 477.)

Sobota, 12. maja: Sv. Pankracij, obglavljen kot 14letni sin rimskega polkovnika, ker je bil stanovit v veri, dasi ga je hotel cesar Dioklecijan posinoviti, če bi se bil oprijel poganstva. († 304.) — Sv. Nerej, Ahilej in Domitila, muč. — Sv. Ivana.

Nedelja, 13. majnika (V. povelikonočna): Evang.: Jezus govori o veliki moči molitve. — Praznuje se: Sv. Peter, Reg.; Sv. Servacij, škof.

Ponedeljek, 14. maja: Sv. Bonifacij. Potrdil je svojo vero z muč. smrtjo l. 307. — Sv. Viktor in Kolona, muč. — Sv. Justa.

Torek, 15. maja: Sv. Janez de Lasalle, ustanovitelj reda kršč. šol. — Sv. Zofija, muč. († 120.) — Sv. Hilarij, opat.

Sreda, 16. maja: Sv. Janez Nepomčan, deželni patron na Češkem; varih spovedne molčečnosti. († 1383.) — Sv. Ubald, šk.

Četrtek, 17. maja: Sv. Paškal Bajlon. († 1592.) — Sv. Maksima, dev.

Solnce vzhaja ob 4. uri 26 m., — zahaja ob 7. uri 28 m.

Luna: Zadnji krajec 14. maja ob 2. uri 47 m. zjutraj.

Sv. Mamert, škof. († 477.)

Ime tega svetega škofa je manj znano med nami. Malokje so se pa prošnje procesije tako udomačile, kakor uprav pri nas; začetek te javne in skupne spokorne molitve pa pripisujejo uprav sv. Mamertu.

V 5. stoletju so ljudje zlasti na južnem Francoskem sila slabo živeli. Tudi v mestu Vieni, kjer je škofoval Mamert, ni bilo bolje. Pogostoma je Bog pošiljal občutne šibe med ondote prebivalce: bili so požari, požari, ropale so divje zveri, umirali so ljudje nagle in nepredvidene smrti; a vse te in podobne kazni grešnih ljudi niso izmodrile. Zaslepljenost je bila tolika, da v vseh teh kaznih ljudje niso marali spoznati prsta božjega. Mamert je iskal v gorečih molitvi pomoči od Boga.

L. 469 je bilo mesto Vienne v silni nevarnosti, da popolnoma pogori. V ti stiski gre Mamert z nekaterimi spremljevalci v spokorni obleki peš v bližnjo Marijino cerkev, kjer je goreče molil. In glej, ogenj se

je naglo polegel. Ta dogodek je sv. Mamertu dal veliko moč in veljavo. Kmalu nato je uprav pred velikonočno nedeljo nastal silovit ogenj. Ljudstvo je bilo uprav pri skupni službi božji, ki je bila na predvečer vstajenja Gospodovega, kar nekdo zavpije: »Ogenj, ogenj!« Ljudstvo je drlo iz cerkve; ostal je le škof Mamert, ki se je v ponižni molitvi vrgel pred oltar ter izprosil od Vsemogočnega, da se je nevarnost poglobila. Ljudstvo se je veselo vrnilo v cerkev; Mamert je pa porabil to priliko, da je vse ljudstvo opozarjal in opominjal, naj dela pokoro; obenem je pa povedal, da je napravil obljubo, da hoče mesto Vienne vsako leto tri dni pred Vnebohodom imeti spokorne in prošenske procesije.

Poboljšano ljudstvo je potrdilo obljubo, ki jo je storil sv. škof. Prošenjski dnevi pred praznikom vnebohoda Gospodovega so se pa polagoma udomačili in vpeljali po vsi katoliški Cerkvi.

To in ono.

† Ivanu Kaminu,

padlemu na italijanskem bojišču 1. novembra 1916.

Žalna pesem te opeva,
blagi Ivan, vžet od me;
žena, zapuščena reva,
točim za teboj solze.

Ko slovo jemal si z doma,
slutil že si skrivno — smrti:
v vihir vojskega groma
bil je up življenja strti.

Oh, kako smo zaplakali
jaz, otroci, vsi doma.
Smo molili in jokali,
da nam Bog tolažbe da.

V Ajševici pri Gorici
zdaj te krije grob teman;
molim, da bi na nesnici,
se sešla bi — sodnji dan!

Oče večni in vsevedni,
ki premodoro vse vravnáš:
Daj pomoči mi — nevredni,
saj uboge rad imaš!

M. K.

Zdravilne rastline imajo brez dvoma najboljšo in največjo moč v dneh razvoja, v pomladanskih dneh; zdaj je torej čas za nabiranje, česar naj nihče ne zamudi. Predvsem prav toplo priporočamo robidovo perje; čaj iz tega listja je priznani in izborni učinkujoče zdravilo zoper vnetje slepiča. Zdravnik, ki spozna nevarnost, svetuje, da je najbolje iti pod nož. Toda na stotine ljudi je skoraj hipoma ozdravelo, ker so pili čaj iz te rastline. Ako čutiš, da bi se te utegnilo lotiti vnetje slepiča, vzemi pest robidovega perja, kuhaj ga na poldrugetu litru vode dobršno uro, pij po skodelicah v teku 8 do 10 ur, pa ti bo odleglo. Prav te dni je v Ljubljani kar hitro odleglo nekemu gospodu, ki ga je zdravnik določil že za operacijo, pa se je ravnal po našem receptu. Zdaj je zopet zdrav. — Zelo zdravilna za razne bolezni so zelišča, kakor: lapuh, preslica, pripotec, jagodovo perje, lipovo in lezgovo cvetje i. dr.

Saharin. Ko se je razglasilo, da se sme saharin kupovati in rabiti, se je splošno mislilo, da za sladkor zdaj ne bo več nobene zadrege. Toda v Avstriji imamo za saharin eno samo tovarno (Oderberg), katerih je zaposlenih okrog 200 delavcev in delavk. Poleg saharina, ki se izdeluje za obične namene, proizvaja tovarna na dan do 3 milijone kosčkov (tablet), ako dobi dovolj sirovine za to. Ako bi n. pr. vsak prebivalec na Dunaju porabil dve tableti na dan, bi tovarna niti Dunaja ne mogla preskrbeti s saharinom. Toda oderberška tovarna bi morala preskrbovati Avstrijo in Ogrsko. Z ozirom na to svari časopisi, naj se tudi še v bodoče s sladkorjem štedi.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 2. maja: 12, 11, 3, 27, 57.

Dunaj, 5. maja: 90, 49, 30, 72, 43.

Dobre knjige.

J. Majdič: Nasveti za hišo in dom. Novoizšla knjiga (410 strani) obsega čez tisoč dobrih, praktičnih nasvetov za vse panoge gospodarstva in gospodinjstva. Knjiga bo dobro došla vsakomur, kajti vsakdo bo našel v knjigi primernih praktičnih nasvetov. Nasveti obsegajo gospodarstvo v hiši, kmetijstvo, vinogradništvo, živinorejo, sadjerejo itd.; dobro preskrbljeno je tudi za naše gospodinjstvo, katerim nudi knjiga poleg nasvetov o gospodinjstvu tudi veliko receptov za cena jedila in razne pijače. Velik del knjige obravnava domače zdravljenje. Dodejano je obširno stvarno kazalo. Knjiga se dobi v Katoliški Bukvarni in Ljubljani in stane s poštnino 5 K 60 v.

SKRIVALNICA.

Črni sluga iz hotela,
kadar družga nima dela,
psičke pelje vun na zrak —
v mestni park dan skoraj vsak.
Z mladim psičkom vrabce poja,
urna mu zato je hoja.
Kužka dva med tem po svoje
sta jo vdrla kar na dvoje.
To se revež bo potil,
preden skup jih bo dobil!

Le 1 K 80 h

»Omega«, vel. slike 4x4 kompl. z malo opremo »natanč. navod. za začetnike. Aparat »Perfekt«, vel. 4x4, 6 x motnim steklom, dvojno kaseto, dober objekt in malo opremo ter navodilom za začetnike le K 5. Zaklopna kamera »Gertrud« vel. 9x12; črna izvirštev s vsem potrebnim opremlj. za razno lago, prima akromat leča, kompl. s kovinasto kaseto in navodilom dokler v zalogi, le K 42; zaklopna omara za vojaštvo, za plošče in filme, šepna oblika vel. 4x6 le K 36; vel. 6x9 le K 42. Pošlila ro povzetja. Poštnina 1 K. Export »Perfekt«, Dunaj VII. Neustiftg. 137/140. 128

500K

Vam plačam
kako Va-
nih kurjih o-
vie in tr-
3 dni s kore-
bolešni ne od-
RIA - BALSAM.
Cena lončku z jamstvom
nim pisnom K 1.75, 3
lončki K 4.50, 6 lonč-
kov K 7.50.
Kemeny Kaschau
(Kassa) L. poštni predal
12 508 Ogrsko.
100.000 zahvalnic.

Kupujte v Katoliški
Bukvarni!

Preklic.

Podpisana preklicujem vse žaljive besede, katere sem rekla Rozaliji Škrabe, šivilji v Zajasovniku štev. 6 občina Motnik.

Alojzija Mali
1093 posestnica v Špitalcu pri Motniku.

Fellerjev blagodejni, oživljaljoči fluid
iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

odstranja

bolečine v udih.

12 steklenic 7 K 32 v prsto poštne, le-
karnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg 16
(Hrvatska). — Čez 100.000 zahvalnih pisem
in zdravniških priporočil.

Cement

prodaja na drobno in debelo
Zadruga, Račje (Kranichsfeld) Štajer.
Takošnjim naročitvam se bo še lahko ustreglo.

Na Gorenjskem se dobi

v »Prvi Gorenjski razpošiljalnici«

Ivan Savnik, Kranj Gorenjsko,

po celem svetu znana »Gorenjska kosa«, vsakemu kmetovalcu zelo priljubljena. Kdor se ni poskušal te neprekosljive »Gorenjske kose«, za katero se jamči, (garantira) naj piše takoj po njo! — Dolgosti in cene »Gorenjske kose« so:

cm	50	55	60	65	70
pesti	5	5 1/2	6	6 1/2	7
	3.50	3.70	3.90	4.10	4.30
cm	75	80	85	90	95
pesti	7 1/2	8	8 1/2	9	9 1/2
	4.50	4.70	4.90	5.20	5.50

Dobe se tudi dobri brusni kamni,
komad K 1—, boljši K 1.50.

Pri večjem naročilu se dobi popust!

Zahtevajte cenik z več tisoč slikami zastoj!

Zaman čaka oprostivne

in razbremenitve svoje vesti, kdor zamudi za-
varovati se v teh vojno-nalezljivih časih pred
boleznimi potom razkuženja. Ko se opoldne in
zvečer vračamo z dela, razkužimo svojo roko z

Lysoformom

nalezljivih kal, dobljenih z vsakdanjim mnogo-
stranskim prijetanjem. Lysoform se dobi v vsaki
drožeriji in lekarni.

6. avstr. vojno posojilo

Davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ državno posojilo po K 92.50
Davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ držav. zadolžnice po K 94.—

Državno posojilo se bo vračevalo v letih 1923—1957
potom žrebanja.

Državne zadolžnice se bodo vrstile dne 1. maja 1927.

Podpisuje se in dobe pojasnila
pri poštni hranilnici in poštah, pri
davkarjih, državnih blagajnah, pri avstro-
ogrske banki in njenih podružnicah, pri vseh
bankah, bankirjih, hranilnicah, zavaroval-
nicah, kreditnih zadrugah in njih zvezah.

Ugodnosti avstro-ogrske banke in blagajne za vojna posojila
pri najetu posojil v svrhu podpisovanja
vojnega posojila.

1107

Podpisuje se od 10. maja do 8. junija 1917.

novi cenik

z izseki in vojnimi urami
po najnižjih cenah. Tudi po pošti
zaštevajo. Na obilni obisk v Ljubljano
440 vabi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Št. 2007. Načrta pr-
stan v 5 zveznih bar-
vah emailliran
K 3.50.

Cene brez peviška.

Srbež, kraste, pege, garie

so zlo, ki ga je treba zdraviti z največjo previd-
nostjo. Absolutno zanes- **PARATOL** domače
livo sredstvo proti temu je. Ne maže, je popolnoma brez duha, torej se more
rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3.—, dvojno
velik lonček K 5 K 50 h.

PARATOL posipalni prašek varuje
najbolj občutljivo kožo.
Iškatila 2 K 50 v protti predplačilu ali povzetju pri
PARATOL-WERKE in Budapest VI-10
Eötvös ut 28.

Novi Čevlje za poletje (Sandale) Novi!

s mehkimi lesenimi podplatmi in opremo iz kravjega usnja
prav lepo in praktično,
ponudim

25/27	K 5.95
28/30	K 6.55
31/33	K 7.30
34/36	K 8.70
37/39	K 9.60
40/42	K 10.45
43/45	K 11.50

Posilja po povzetju.
Neprimerno se zamenja.

Razpošiljalnica vojnih čevljev in sandal
S. HAYEK, Dunaj XIV/3., Sechshauserstr. 11/5.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

v. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt,
otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov.
že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838.—

Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022.76

V letu 1914 se je izplačalo za-
varovancem na dividendah
čistega dobička K 432.232.66

Kdor numeru aklenti življenjske zavarovanja veljavno hkrati za vojno
zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gar. imenovane podružnice.

Prospekti zastoni in poštne prosto.

Sposobni zas'opnik se sprej-
mejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Framydol

je sredstvo za pomlajev-
enje las, ki rdeče, svelle
in sive lase in brade za trajno temno pobar-
va. I steklenica s poštno vred K 2.70.

Rydyol

je rožnata voda, ki živo po-
rdeči blede lica. Učinek je ču-
je dovolj. I steklenica s poštno
vred K 2.45. Povzete
85 vinarjev več. Naslov za naročila:

JAN GRODICH, drožerija pri angelu,
Brno 691, Morava.

Avtomatična past

za podgane K 5.80, za miši K 4.00,
love brez nadzorstva do 40 ži-
vali v eni noči, ne zapuste ni-
kake sledi in se same zopet
nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na ti-
soče ščurkov v eni noči, po K 5.70. Povsod naj-
boljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po
povzetju ali proti predplačilu. Poštnina 80 v.
izvoz, tvrd. Tintner, Dunaj III., Neutlingg. 26-L.

150 jutrov plodovitega

zemljišča

v Slavoniji, vse v enem kosu, s poslopji in go-
spodarskimi poslopji, sadnim vrtom, 2 jutra
gozda, v bližini večjega trga, pri cesti in že-
lezniški postaji, na prometni točki, se prosto-
voljno preda za ceno 1200 K za jutro, posetav
proti obračunu. — Pofasnila daje: **Dr. Matije**
Belic, odvetnik, Djakovo. 1063

Jetični

Bolni na prsih Bolni na plućih Nadešljivi
Bledični Škrofulozni Slabokrvni

Konečno se je našlo sredstvo, ki prinaša ravno nave-
denim bolnikom dolgoželen eno polajšanje in ozdravljenje:

Lekarja Vertesa Apnenoželezni sirup.

To sredstvo se je iskuzalo sijajno pri stotlačih bol-
nikih in ga tedaj pripravljajo in porabljajo najodličnejši
profesorji in zdravniki kot najvažnejše sredstvo pri
gorenjih boleznih, kakor tudi pri: oslovskem kašlju,
angloški bolezni (rhahitis), biju-
vanju krvi, suhosti, ženskih bo-
leznih ter pri slabosti in utruje-
nosti vsake vrste. Radi svojega pri-
jetnega okusa in duha ga radi zav-
živajo največji razvajenci, celo otroci.

Vojaki, ki se utrjujejo in
oslabljeni vračajo z bojišča, ga radi
jemljejo z veliko koristjo za utrditev
in okrepitev organizma, ki je osla-
bel po vojnih naporih.

I steklenica K 6.— franko; 4 stekle-
nice, navadno zadostujejo za eno zdrav-
ljenje, če se pošlje denar naprej, K
17.— franko; pri **L. Vertes Adler-**
Apotheke Lugos 787. 940

Naročajte sobotnega „Slovenca“

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

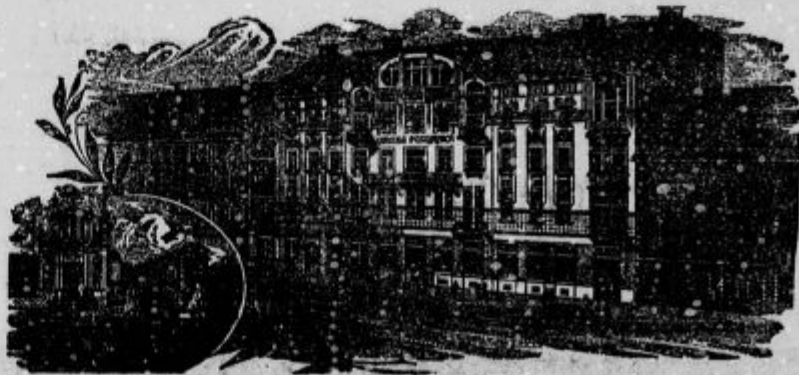
Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poročstvu ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najboljšje.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo
en milijon kron. — Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo
26 milijonov kron.

6. avstr. vojno posojilo

Davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ državno posojilo po K 92.50
Davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ držav. zadolžnice po K 94.—

Državno posojilo se bo vračevalo v letih 1923—1927
potom žrebanja.

Državne zadolžnice se bodo vrnile dne 1. maja 1927.

Podpisuje se in dobe pojasnila
pri poštni hranilnici in poštinih uradih, pri
davkarijah, državnih blagajnah, pri avstro-
ogrske banki in njenih podružnicah, pri vseh
bankah, bankirjih, hranilnicah, zavaroval-
nicah, kreditnih zadrugah in njih zvezah.

Ugodnosti avstro-ogrske banke in blagajne za vojna posojila
pri najetju posojil v svrhu podpisovanja
vojnega posojila.

1107

Podpisuje se od 10. maja do 8. junija 1917.

novi cenik

s kolekdajem in vojnimi urami
po najnižjih cenah. Tudi po pošti
zastonj. Na obilni obisk vjudno
vabi

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Srbež, kraste, pege, garje

so zlo, ki ga je treba zdraviti z največjo previd-
nostjo. Absolutno zanes- **PARATOL** mazilo.
ljivo sredstvo proti temu-
Ne maže, le popolnoma brez duha, torej se more
rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 3.—, dvojno
velik lonček 5 K 5.—.

PARATOL posipalaj prašek varuje
najbolj občutljivo kožo.
Iškatila 2 K 5.— v proti predlačilu ali povzetju pri
PARATOL-WERKE in Budapest VI—10
Eötvös ut 28.

Novo! Čevlje za poletje (Sandale) Novo!

s močnimi lesenimi podplati in opremo iz kravjega usnja
prav lepe in praktične,
ponudim

25/27 K	5.95
28/30	6.55
31/33	7.30
31/36	8.70
37/39	9.50
40/42	10.45
43/45	11.50

Posilja po povzetju.
Neprimerno se zameni.

Razpošiljalnica vojnih čevljev in sandal
S. HAYEK, Dunaj XIV/3., Sechshauserstr. 11/5.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani.

n. a. dež. življ. in rentne, neop. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti,
otroških dot., rentna in ljudska, neugodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov.
že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173,400.838.—
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48,732.022.76
V letu 1914 se je izplačalo za-
varovancem na dividendah
čistega dobička K 432,232.66

Kder namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno hkrati za vojno
zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gar. in jamst. zavarovalnice.

Prospekti zastojni in poštino prosto.

Sposobni zas'opnik se sprej-
mejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Framydol

je sredstvo za pomije-
lenje las, ki rdeče, svetle
in sive lase in brade za trajno temno pobar-
va. I steklenica s poštnino vred K 2-70.

Rydyol

je rožnata voda, ki živo po-
rdeči bleda lica. Učinek je ču-
dovit. I steklenica s poštni-
no vred K 2-45. Povzetje
85 vinarjev več. Naslov za naročila:

JAN GHOLICH, drožerija pri angelu.
Brno 641, Morava.

Avtomatična past

za podgane K 5-50, za miši K 4-00,
love brez nadzorstva do 40 ži-
vali v eni noči, ne zapuste ni-
kake sledi in se same zopet
nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na ti-
soče ščurkov v eni noči, po K 5-70. Povsod naj-
boljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po
povzetju ali proti predračunu. Poština 80 v.
izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III., Neulingg. 26-L.

150 jutrov plodovitega

zemljišča

v Slavoniji, vse v enem kosu, s poslopji in go-
spodarskimi poslopji, sadnim vrtom, 2 jutra
gozda, v bližini večjega trga, pri cesti in že-
lezniški postaji, na prometni točki, se prosto-
voljno proda za ceno 1200 K za jutro, posetov
proti obračunu. — Pojasnila daje: **Dr. Matija**
Belic, odvetnik, Djakovo. 1063

Jetični

Bolni na prsih Bolni na pljučih Nadešljivi
Bledični Škrofulozni Slabokrvni

Konečno se je našlo sredstvo, ki prinaša ravno navede-
nim bolnikom dolgoželeni eno polajšanje in ozdravljenje.

Lekarja Vértosa Apnenoželezni sirup.

To sredstvo se je izkazalo sijajno pri stotisoč bol-
nikih in ga tedaj priporočajo in porabljajo najodličnejši
profesorji in zdravniki kot **najvažnejše** sredstvo pri
gorenjih boleznih, kakor tudi pri: **oslovskem kašlju,**
angleški bolezni (rhabitis), blju-
vanju krvi, suhosti, ženskih bo-
lezni ter pri slabosti in utruje-
nosti vsake vrste. Radi svojega pri-
jetnega okusa in duha ga radi zav-
živajo največji razvajenci, celo otroci.

Vojaki, ki se utrujeni in
oslabiljeni vračajo z bojišča, ga radi
jemljejo z veliko koristjo za utrditev
in okrepitev **organizma,** ki je osla-
bel po vojnih naporih.

I steklenica K 6.— franko; 4 stekle-
nice, navadno zadostujejo za eno zdrav-
ljenje, to se pošlje denar naprej. K
17.— franko; pri **L. Vertes Adler,**
Apotheke Lugos 797. 940

Naročajte sobotnega „Slovenca“

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

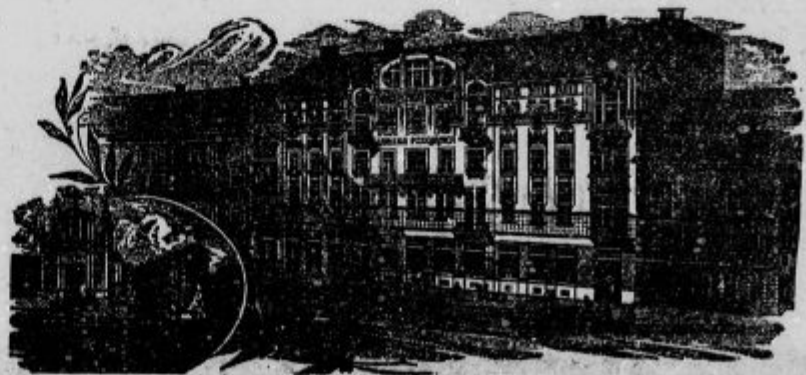
Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago pošne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadrugnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvu ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najbolje.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo
en milijon kron. — Stanje hranilnih
vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo
26 milijonov kron.

Vojna zapesna ura

natančno regulirana in redna. Nikel ali jeklo K 12 — 10 — 20. — s radij. svetil. kazal. K 16 — 20. — 24. — v sreb. okr. K 18. — 24. — 28. — s radij. svet. kaz. K 20. — 26. — sreb. zap. uranalest. K 20. — 26. — 40 — 14 k. zlata zapesna ura na elast. K 100 —, 120. —, 140. —. Sletno pismono dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD
c. in kr. dvorni založnik Brux št. 1555 (Češko)
Na željo se vsakomur zastonj pošlje moj glavni cenik,

Zastonj in poštnine prosto
dobivšak naze-
lje mc. glavni
katalog s ca.
4000 slikami ur,
srebrnino, zlati-
nino, godbenih
in briv. predm.
Sol. in koncert.
violino po K 12, 14, 16, 18,
22, 30, 40 in viš. Dobre har-
monike A K 8, 10, 12, 14, 16,
22, 30, 40, 50 in viš. Zamena
dovolj. ali
denar nazaj.
Posiljat. po
povzetju ali
predplačilu
Razpošiljal-
nica

JAN KONRAD, c. in kr. dver,
s-b. Mest (Brux) št. 1755, Češka

**Kuverte s firmo,
pisma,
račune itd.**

izvršuje natančno
po naročilu

**Katoliška
tiskarna
v Ljubljani.**

Naročajte
„Slovenca“!

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Fieschi-a „ru-
javo mazilo“. Mali lonček K 1'60, ve-
liki K 3'— porcija za rodbino K 9'—
Z uprabsnim navodilom se naroča pri:
Dr. G. Fieschi's Kronen-Apotheke, Gaab (Tyrol), Dunaj

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg. strovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunanjim vlagateljem so za poš-

4 1/2 %

ljanje denarja na razpolago brez-
plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranjijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštivu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem 1. 1915 K: 519.848 40. Deležnikov je bilo koncem 1. 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentirajo jamstvene glavnice za 6.089.850 K.

Nacelstvo

Predsednik: Andrej Esler, prelat in stolni kanonik v Ljubljani

I. podpredsednik:

B. Remec, c. kr. profesor v Ljubljani

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zafe Albin, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; dr. Kerbar Alojzij, gimn. profesor v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetnik; knežev v Ljubljani; dr. Fran I. Špeč, odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. g. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prelat, bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Erčič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čačič, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. fin. inč. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; Avguštin Zajc, c. kr. inč. revident in posestnik v Ljubljani

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojsirsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju zamenjam!
Neugajajočo

Velika izbira ur, verižic,
prstanov, lepoticja, daril
itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte za-
stoj in poštnine prosto.

Zlato uro zastonj!

Natančneje v krasnem ce-
niku, ki se pošlje zastonj
in poštnine prosto.

*Tako sodijo vse stranke: Čisto takih
pisem Vam lahko pokažem.*

Po letih še ni popravila potrebna.

*Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona ko-
vinasta ura, katero sem pri Vas kupil K 4'10,
še ni bila popravljena in gre vedno dobro.
Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega ne-
čaka. Vsoto K 4'10 pošljem istočasno po
poštni nakaznici na Vas.*

Vas najlepše pozdravljam

Skaričev pri Krapini. Franc Mlinarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lasina protokolirana tovarna ur v Soli

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice